Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 787

Виконав:	
Перевірив:	

Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:

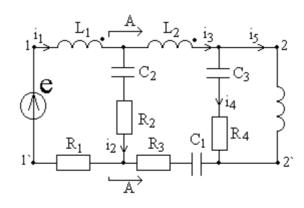
- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
 - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
 - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола;
 - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей;
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

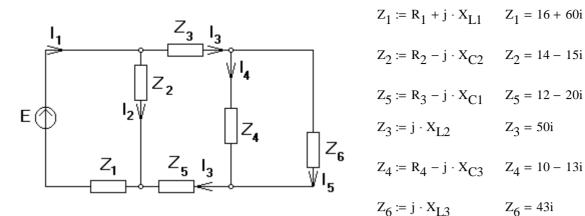
- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :

- 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
- 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

Розрахувати всі струми символічним методом

$$Z_1 := R_1 + j \cdot X_{L1}$$
 $Z_1 = 16 + 60i$

$$Z_2 := R_2 - j \cdot X_{C2}$$
 $Z_2 = 14 - 15i$

$$Z_5 := R_3 - j \cdot X_{C1}$$
 $Z_5 = 12 - 20i$

$$Z_3 := j \cdot X_{1,2}$$
 $Z_3 = 50i$

$$Z_4 := R_4 - j \cdot X_{C3}$$
 $Z_4 = 10 - 13i$

$$Z_6 := j \cdot X_{I,3}$$
 $Z_6 = 43i$

$$Z_{E} := \frac{\left(\frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right) \cdot Z_{2}}{Z_{2} + \frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}} + Z_{1} \qquad Z_{E} = 31.185 + 54.373i \qquad F(Z_{E}) = (62.681 \ 60.164)$$

$$I_1 := \frac{U}{Z_E}$$
 $I_1 = 3.455 - 0.619i$ $F(I_1) = (3.51 - 10.164)$

$$I_{2} := I_{1} \cdot \frac{\left(\frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right)}{\left(Z_{2} + \frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right)} \quad I_{2} = 2.656 + 0.786i$$

$$F(I_{2}) = (2.77 \cdot 16.478)$$

$$I_3 := I_1 - I_2$$
 $I_3 = 0.798 - 1.405i$ $F(I_3) = (1.616 -60.394)$

$$I_3 := I_1 - I_2$$
 $I_3 = 0.798 - 1.405i$ $F(I_3) = (1.616 -60.394)$ $I_4 := I_3 \cdot \frac{Z_6}{Z_6 + Z_4}$ $I_4 = 1.634 - 1.469i$ $F(I_4) = (2.198 -41.959)$ $I_5 := I_2 - I_4$ $I_5 = -0.836 + 0.064i$ $F(I_5) = (0.838 -175.61)$

$$I_5 := I_3 - I_4$$
 $I_5 = -0.836 + 0.064i$ $F(I_5) = (0.838 \ 175.61)$

Перевірка за першим законом Кіргофа: $I_1 - I_2 - I_3 = 0$ $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_4 + I_5 - I_1 = 0$ Перевірка за другім законом Кіргофа

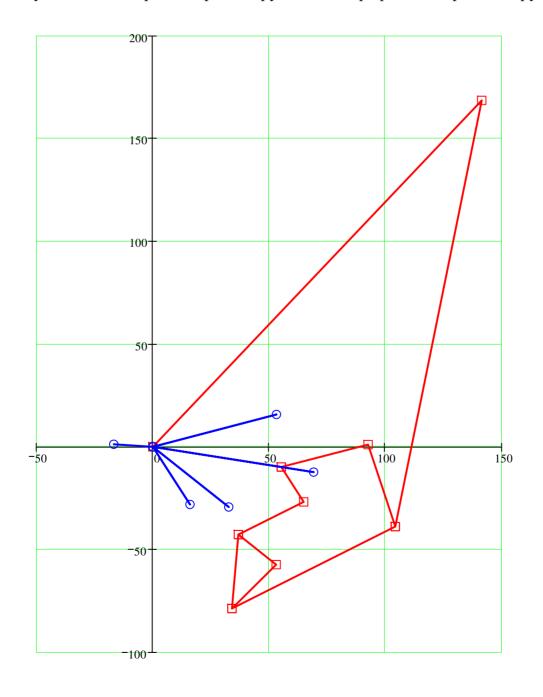
$$\begin{split} -I_{1} \cdot \left(R_{1} + j \cdot X_{L1}\right) + U - I_{2} \cdot \left(R_{2} - j \cdot X_{C2}\right) &= -7.105 \times 10^{-15} - 1.776i \times 10^{-14} \\ -I_{2} \cdot \left(R_{2} - j \cdot X_{C2}\right) + I_{3} \cdot \left[R_{3} + j \cdot \left(X_{L2} - X_{C1}\right)\right] + I_{4} \cdot \left(R_{4} - j \cdot X_{C3}\right) &= -2.398 \times 10^{-14} - 7.105i \times 10^{-15} \\ I_{4} \cdot \left(R_{4} - j \cdot X_{C3}\right) - I_{5} \cdot j \cdot X_{L3} &= 4.441 \times 10^{-15} \end{split}$$

Перевірка за балансом потужностей

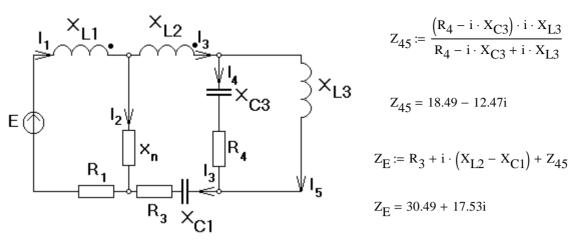
$$\begin{split} S &:= U \cdot \overline{I_1} \\ P &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot R_1 + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot R_2 + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot R_3 + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot R_4 \\ Q &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot X_{L1} + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C2} \right) + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot \left(X_{L2} - X_{C1} \right) + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C3} \right) + \left(\left| I_5 \right| \right)^2 \cdot X_{L3} \ Q = 669.817 \end{split}$$

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Прийняти опір $R_2 = 0$ і, вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомим, визначити його за умовою резонансу струмів.

$$\mathbf{Z}_{45} \coloneqq \frac{\left(\mathbf{R}_4 - \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{C3}\right) \cdot \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{L3}}{\mathbf{R}_4 - \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{C3} + \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{L3}}$$

$$Z_{45} = 18.49 - 12.47i$$

$$Z_E := R_3 + i \cdot (X_{L2} - X_{C1}) + Z_{45}$$

$$Z_F = 30.49 + 17.53$$

$$Z_E = R_E - j \cdot X_E$$

$$R_E := Re(Z_E)$$
 $R_E = 30.49$

$$R_E := Re(Z_E)$$
 $R_E = 30.49$ $X_E := Im(Z_E)$ $X_E = 17.53$

За умовою резонансу:

За умовою резонансу:
$$B_{ab} = B_n + B_E \qquad B_n = -B_E = \frac{-X_E}{{X_E}^2 + {R_E}^2}$$

$$B_n \coloneqq \frac{-X_E}{{X_E}^2 + {R_E}^2} \qquad B_n = -0.014$$
 Реактивний опір вітки: $X_n \coloneqq \frac{1}{B_n}$ $X_n = -70.561$

$$B_n := \frac{-X_E}{X_E^2 + R_E^2}$$

$$B_n = -0.014$$

Реактивний опір вітки:
$$X_n \coloneqq \frac{1}{B_n}$$

$$X_n = -70.561$$

Розрахувати струми для резонансного стану кола

$$\begin{split} Z_1 &\coloneqq R_1 + X_{L1} \cdot i & Z_1 = 16 + 60i \\ Z_3 &\coloneqq R_3 + X_{L2} \cdot i - X_{C1} \cdot i & Z_3 = 12 + 30i \\ Z_4 &\coloneqq R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_4 = 10 - 13i \\ Z_5 &\coloneqq X_{L3} \cdot i & Z_5 = 43i \\ Z_{345} &\coloneqq \frac{Z_4 \cdot Z_5}{Z_4 + Z_5} + Z_3 & Z_{345} = 30.49 + 17.53i \end{split}$$

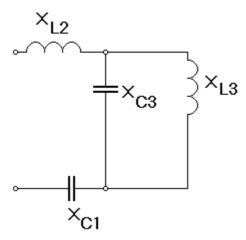
Вхідний опір кола:
$$Z_{VX}\!\!\left(X_N\right) \coloneqq \frac{Z_{345} \cdot i \cdot X_N}{Z_{345} + i \cdot X_N} + Z_1$$

$$Z_{VX}(X_N) \xrightarrow{\text{complex simplify}} \frac{\left(560960 \cdot X_N + 46490 \cdot X_N^2 + 19791056 + 3340541 \cdot i \cdot X_N + 77530 \cdot i \cdot X_N^2 + 74216460 \cdot X_N^2 + 19791056 + 3340541 \cdot i \cdot X_N + 1000 \cdot X_N^2 + 74216460 \cdot X_N^2 + 1000 \cdot X_$$

$$X_{\mathbf{N}} := \operatorname{Im}(Z_{\mathbf{VX}}(X_{\mathbf{N}})) \begin{vmatrix} \operatorname{complex} \\ \operatorname{solve}, X_{\mathbf{N}} \to \begin{pmatrix} -21.544 + 22.207 \cdot i \\ -21.544 - 22.207 \cdot i \end{pmatrix}$$
 float, 5

Отже резонанс кола неможливий

Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу **А-А**. Активні опори закоротити

$$L_2 := \frac{X_{L2}}{\omega} \to \frac{1}{4 \cdot \pi} \qquad \qquad L_2 = 0.08$$

$$L_3 := \frac{X_{L3}}{\omega} \to \frac{43}{200 \cdot \pi}$$
 $L_3 = 0.068$

$$C_1 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C1}} \to \frac{1}{4000 \cdot \pi}$$
 $C_1 = 7.958 \times 10^{-5}$

$$C_3 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C3}} \to \frac{1}{2600 \cdot \pi}$$
 $C_3 = 1.224 \times 10^{-4}$

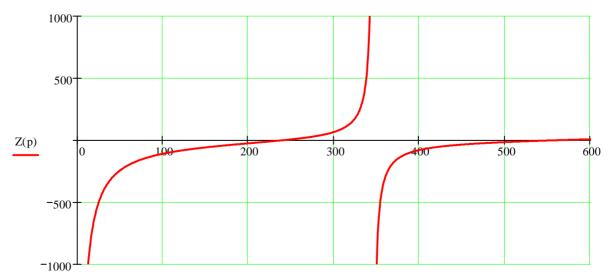
$$Z(p) := \frac{p \cdot L_3 \cdot \frac{-1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 + \frac{-1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_2 + \frac{-1}{p \cdot C_1} \rightarrow \frac{-559}{\left(\frac{43}{200} \cdot \frac{p}{\pi} - \frac{2600}{p} \cdot \pi\right)} + \frac{1}{4} \cdot \frac{p}{\pi} - \frac{4000}{p} \cdot \pi$$

Знаходимо нулі:

$$\omega := Z(p) \quad \begin{vmatrix} solve, p \\ float, 16 \end{vmatrix} \xrightarrow{\begin{array}{c} 566.7801026745237 \\ -566.7801026745237 \\ 242.2214419680315 \\ -242.2214419680315 \\ \end{array}} \omega = \begin{pmatrix} 566.78 \\ -566.78 \\ 242.221 \\ -242.221 \\ \end{pmatrix} \quad \omega := \begin{pmatrix} \omega_0 \\ \omega_2 \\ \end{array} \qquad \omega = \begin{pmatrix} 566.78 \\ 242.221 \\ \end{array}$$

Знаходимо полюси:

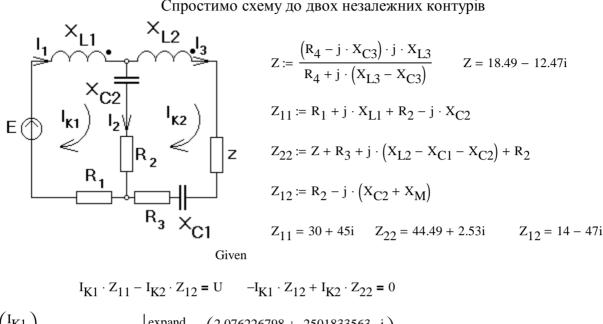
$$\omega_{1} := \frac{1}{Z(p)} \text{ solve, p} \rightarrow \begin{pmatrix} \frac{1}{200} \cdot 559^{\frac{1}{2}} \cdot \pi \\ \frac{1}{-200} \cdot 559^{\frac{1}{2}} \cdot \pi \\ 0 \end{pmatrix} \qquad \omega_{1} = \begin{pmatrix} 345.476 \\ -345.476 \\ 0 \end{pmatrix} \\ \delta_{1} := \begin{pmatrix} \omega_{1}_{0} \\ \omega_{1}_{2} \end{pmatrix} \\ \omega_{1} = \begin{pmatrix} 345.476 \\ 0 \end{pmatrix}$$

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТА L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв'язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

Спростимо схему до двох незалежних контурів

$$\begin{pmatrix} I_{K1} \\ I_{K2} \end{pmatrix} \coloneqq \operatorname{Find} (I_{K1}, I_{K2}) \quad \begin{vmatrix} \operatorname{expand} \\ \operatorname{float}, 10 \end{pmatrix} \leftarrow \begin{pmatrix} 2.076226798 + .2501833563 \cdot i \\ .7948171466 - 2.159833218 \cdot i \end{pmatrix}$$

$$I_{K1} = 2.076 + 0.25i \qquad I_{K2} = 0.795 - 2.16i$$

$$I_{1} \coloneqq I_{K1} \qquad I_{1} = 2.076 + 0.25i \qquad F(I_{1}) = (2.091 \ 6.871)$$

$$I_{2} \coloneqq I_{K1} - I_{K2} \qquad I_{2} = 1.281 + 2.41i \qquad F(I_{2}) = (2.73 \ 62)$$

$$I_{3} \coloneqq I_{K2} \qquad I_{3} = 0.795 - 2.16i \qquad F(I_{3}) = (2.301 \ -69.796)$$

$$I_{4} \coloneqq I_{3} \cdot \frac{j \cdot X_{L3}}{R_{4} + j \cdot (X_{L3} - X_{C3})} \qquad I_{4} = 1.954 - 2.444i \qquad F(I_{4}) = (3.129 \ -51.361)$$

$$I_{5} \coloneqq I_{3} - I_{4} \qquad I_{5} = -1.159 + 0.285i \qquad F(I_{5}) = (1.194 \ 166.207)$$

$$\Pi_{\mathbf{e}\mathbf{p}\mathbf{e}\mathbf{e}\mathbf{i}\mathbf{p}\mathbf{k}\mathbf{a}} \text{ аs першим законом Кіргофа:} \quad I_{1} - I_{2} - I_{3} = 0 \qquad I_{3} - I_{4} - I_{5} = 0 \qquad I_{2} + I_{4} + I_{5} - I_{1} = 0$$

Перевірка за другім законом Кіргофа:

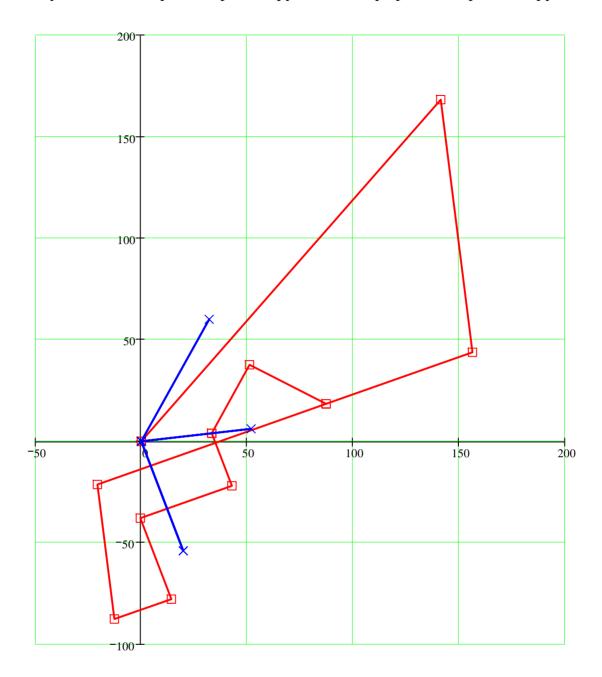
$$\begin{split} -I_1 \cdot \left[R_1 + j \cdot \left(X_{L1} + X_M \right) \right] + U - I_2 \cdot \left[R_2 - j \cdot \left(X_{C2} + X_M \right) \right] &= 3.094 \times 10^{-8} - 5.502 i \times 10^{-8} \\ -I_2 \cdot \left[R_2 - j \cdot \left(X_{C2} + X_M \right) \right] + I_3 \cdot \left[R_3 + j \cdot \left(X_{L2} - X_{C1} + X_M \right) \right] + I_4 \cdot \left(R_4 - j \cdot X_{C3} \right) &= -2.433 \times 10^{-8} + 2.988 i \times 14 \cdot \left(R_4 - j \cdot X_{C3} \right) - I_5 \cdot j \cdot X_{L3} &= 0 \\ S_{M1} \coloneqq \overline{I_1} \cdot I_3 \cdot X_M \qquad S_{M1} = 35.516 - 149.861 i \qquad F(S_{M1}) = (154.012 - 76.667) \\ S_{M2} \coloneqq I_1 \cdot \overline{I_3} \cdot X_M \qquad S_{M2} = 35.516 + 149.861 i \qquad F(S_{M2}) = (154.012 - 76.667) \end{split}$$

Перевірка за балансом потужностей

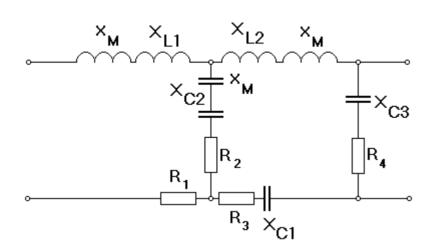
$$\begin{split} \mathbf{S} &\coloneqq \mathbf{U} \cdot \overrightarrow{\mathbf{I}_{1}} & \mathbf{S} &= 335.769 + 314.527\mathbf{i} \\ \mathbf{P} &\coloneqq \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{2} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} \\ \mathbf{Q} &\coloneqq \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L1} + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C2} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L2} - \mathbf{X}_{C1} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C3} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L3} + \mathbf{S}_{M1} + \mathbf{S}_{M2} \\ \mathbf{S} &= 335.769 + 314.527\mathbf{i} & \mathbf{P} &= 335.769 & \mathbf{Q} &= 314.527 \end{split}$$

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Відкинувши крайню вітку між полюсами 2,2", зробити розв"язку магнітного зв"язку. Одержану схему розглядати як чотириполюсник з полюсами 1,1" та 2,2": 1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника А,В,С,D

$$U_1 = A \cdot U_2 + B \cdot I_2$$

$$I_1 = C \cdot U_2 + D \cdot I_2$$

 $I_2 = 0$ $U_{10} := U$ $U_1 = A \cdot U_2$ $I_1 = C \cdot U_2$ Неробочій хід:

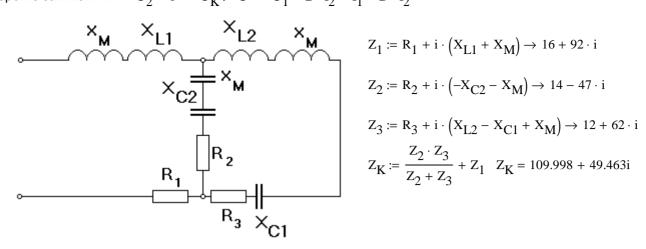
$$Z_1 := R_1 + i \cdot (X_M + X_{L1}) \rightarrow 16 + 92 \cdot i$$

$$Z_2 := R_2 - i \cdot (X_{C2} + X_M) \rightarrow 14 - 47 \cdot i$$

$$Z_3 := R_3 + R_4 + i \cdot (X_{L2} + X_M - X_{C3} - X_{C1}) \rightarrow 22 + 49 \cdot i$$

$$\begin{split} Z_{10} &\coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_3}{Z_2 + Z_3} + Z_1 & Z_{10} = 87.769 + 78.346i & Z_{20} \coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_1}{Z_2 + Z_1} + Z_3 & Z_{20} = 76.892 - 15.472i \\ I_{10} &\coloneqq \frac{U_{10}}{Z_{10}} & I_{10} = 1.851 + 0.268i & F(I_{10}) = (1.87 - 8.247) \\ I_{30} &\coloneqq I_{10} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3} & I_{30} = 0.939 - 2.364i & F(I_{30}) = (2.543 - 68.346) \\ U_{20} &\coloneqq I_{30} \cdot \left(R_4 - i \cdot X_{C3}\right) & U_{20} = -21.346 - 35.84i & F(U_{20}) = (41.715 - 120.777) \\ A &\coloneqq \frac{U_{10}}{U_{20}} & A = -5.206 + 0.845i & F(A) = (5.274 - 170.777) \\ C &\coloneqq \frac{I_{10}}{U_{20}} & C = -0.028 + 0.035i & F(C) = (0.045 - 129.024) \end{split}$$

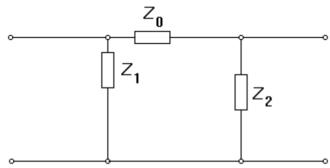
Коротке замикання: $U_2 = 0$ $U_K := U$ $U_1 = B \cdot I_2$ $I_1 = D \cdot I_2$

$$\begin{split} &I_{1K} \coloneqq \frac{U_K}{Z_K} & I_{1K} = 1.642 + 0.794i & F(I_{1K}) = (1.824 \ 25.788) \\ &I_{3K} \coloneqq I_{1K} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3} & I_{3K} = 0.64 - 2.911i & F(I_{3K}) = (2.98 \ -77.606) \\ &B \coloneqq \frac{U_K}{I_{3K}} & B = -45.048 + 58.482i & F(B) = (73.821 \ 127.606) \\ &D \coloneqq \frac{I_{1K}}{I_{2K}} & D = -0.142 + 0.595i & F(D) = (0.612 \ 103.394) \end{split}$$

Перевірка $A \cdot D - B \cdot C = 1$

Розрахувати параметри віток схеми П заміщення;

$$Z_0 := B \qquad Z_0 = -45.048 + 58.482i \qquad F(Z_0) = (73.821 \ 127.606)$$

$$Y_1 := \frac{D-1}{B} \qquad Y_1 = 0.016 + 7.331i \times 10^{-3} \qquad F(Y_1) = (0.017 \ 24.852)$$

$$Y_2 := \frac{A-1}{B} \qquad Y_2 = 0.06 + 0.06i \qquad F(Y_2) = (0.085 \ 44.637)$$

$$R_0 := Re(Z_0) \qquad R_0 = -45.048 \qquad X_{L0} := Im(Z_0) \qquad X_{L0} = 58.482$$

$$Z_1 := \frac{1}{Y_1} \qquad Z_1 = 52.018 - 24.093i \quad R_1 := Re(Z_1) \qquad R_1 = 52.018 \qquad X_{C1} := -Im(Z_1) \qquad X_{C1} = 24.093$$

$$Z_2 := \frac{1}{Y_2} \qquad Z_2 = 8.387 - 8.282i \qquad R_2 := Re(Z_2) \qquad R_2 = 8.387 \qquad X_{C2} := -Im(Z_2) \qquad X_{C2} = 8.282$$

$$C_1 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C1}} \qquad C_1 = 6.606 \times 10^{-5} \qquad C_2 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C2}} \qquad C_2 = 1.922 \times 10^{-4}$$

$$L_0 := \frac{X_{L0}}{\omega}$$
 $L_0 = 0.093$